

Het zwijgen van de Demer

Miel Devillé

Klein en rustig zoals een Vlaming is
in doen en laten
vloeit dat water door het land
in een geest van dienstbaarheid
aan het land

ongekend en ongeweten
gelijk het volk er leeft en werkt
op het ritme der seizoenen.

Ruisend, dag en nacht en
zonder rust roert dat waterschuren
kabbelend, onhoorbare gedachten op.
Waarnaartoe zal mij dit voeren?
Het nieuws drijft mee uit de oudste stee
en is al jarenlang geschiedenis geworden.
Hoeveel bloed is daarin meegevoerd
sinds Romeinen heersers waren?

Latijnse stormrammen beuken,
Germaanse kanonnen bulderen.
Om macht wordt hier gevochten,
heerschappij ook kreunend afgedwongen.
De Demer ruikt het bloed
en voert zijn heilig water naar de zee
die oceanen voedt
in stilte, constant, betrouwbaar.

Gesprekken voeren onder het varen
op de Demer doe ik alleen
– in stilte!
opdat ik het antwoord zou verstaan
dat mij ongevraagd maar zeer gewenst
wordt toegekabbeld door het zwijgend water.
Dan ruist de tijd voorbij.
De nacht mag komen nog voor het donker is.

De tijger die mijn rusteloos hart bemant
is onverwacht gaan liggen en droomt
bedaard en koninklijk. Nochtans,
zijn vergezichten zijn de mijne niet.
Heersen is voor mij niet weggelegd.
Dit water voert mijn onuitgesproken woord
ergens ver en ongenaakbaar naar
een waterval van ongekende dromen.

Het zijn wat verzuurde gesprekken
die ik voer met mezelf en het nevelige watervlak.
Maar eindelijk dringt toch wat bleke zon
doorheen mijn mistroostige gedachten.
Vissers die hun hengel werpen zie ik niet.
Aan de oever wandelt een zonderling. Alleen.
In zijn ogen schittert een oude morgenzon
dunkt mij. Maar wat, als ik mij vergis?

Een wereld van verhalen en gedachten
geplukt langs de oevers van de rivier
opent zich voor de zwalper op de waterweg.
Het levensconcert wordt ons geklepeld,
gefloten, getjirpt, gekweeld en voorgezongen
als was het Haydn in zijn goede dagen.
De zomer is weer mooi en verrassend fris
met plots een donderslag en bliksemschicht.

Geruisloos vliedt dit zwijgzaam water
aanminnig glimlachend als een wat verliefde dame
naar de oude wandelaar die daar
tevergeefs luistert naar enige beroering
in het zacht en zalvende geklater dat
lieflijk en lokkend vrede schenkt.
De weelde van haar stilte tovert ruimte
voor zaligheid en vrede in mijn geest.

Juich nu! want zelden gezien, zij
die altijd loopt, treedt nu, gestaag en onverstoord
langzaam uit haar prangende oevers.
Boom en struik zuipen zich gulzig zat
-in stilte - alsof zij daarvoor verlegen zijn.
Hun roes is geen verslaving. Alleen uitzondering.
En als het onweer zwijgt, wordt de grouwe lucht
weer domein van rumoerig vlieg- en vluchtgewemel.

Regen brengt naast ellende ook zijn zegen.
Als in rode aders van mijn leden, vloeit
het blauw-groene water door mijn zuinig denken.
Rust beheerst mijn hemelse gedachten
aan die betoverende rand van gras en lis
waaruit heilige psalmen mij de geest bedwelmen.
De stilte galmt nu als een bronzen klok
uit een statige beiaardtoren.

De romantiek weerkaatst wanneer de maan
het rimpelende water kust. Mijmerend
zoekt mijn oog de adem van de weidse nacht
terwijl een lichte vrees mijn hart bevangt
en hoop dat mijn bootje toch niet lek zal slaan.
Een frisse avondbries versterkt mijn onrust.
Rillend zoek ik aan de overzij een aanlegplaats.
Mijn weemoed verzinkt en laf sla ik op vlucht.

Geruisloos en onverwacht voer hierlangs in
eenzaamheid de beschaving door, bracht
wijsheid , vertrouwen en vrome lieden met
hoop op vrede in gedachten. Het ruw geweld
dat in de takken van de geesten schuilt
ruikt onraad en buldert luid ten strijd maar
stuikt, geslagen door de wijsheid, neer.
Alleen de rede kan hier overwinnen.

Rustig als een oma heeft ze mij
een levensles geleerd en
zwijgend de rimpels van ouderdom
als signatuur van wijsheid aangeboden.
Jaren heeft het mij gekost
voor ik die wenk tot eenvoud heb verstaan:
een lied van zorg in wrange tijden
en een psalm vol gedachten als dromen.

Zacht vloeiend door het zingende land
dat mijmerend de tover van eenzaamheid
tot geluk verheft
of onverstoord en vastberaden de oevers
onhoorbaar en gestaag dreigt te overzwemmen,
beroert dit zwijgend water mijn hart dat
angstig als een jonge haas die dromerig ontvlucht
en mij schielijk eenzaam achterlaat.

De weemoed van een zwalpend waterlied
verdrijft onverbiddelijk de zin voor realiteit
die me zo na aan het hart ligt.
Onzichtbaar, als glasscherven in het water
dreigen scherpe sneden de bodem
van mijn gedachten. Waar is de rede -
waar de reden van mijn bestaan?
Ze verzuipen in dit groene Demerwater.

een grijze sluier hangt over het water,
stijgt langzaam naar het schrale morgenlicht
dat daarboven hoog geboren wordt – en
laat mij hopen. Rustig was de nacht;
op het erf oogt vredig de dag
die nog even toekomst is.
Waar huizen dan de wit geslabberde steenmarters
die op de kabels van mijn wagen azen?

De grote stilte waarnaar Haydn luistert
zingt, fluit en kwaakt in de paradox
van openheid en eenvoud van het oeverleven.
De nieuwste variant van de gekende vogelsymfonie
wordt hier elke dag, van groen getooid, herboren.
De oude componist wordt eer gebracht
met oude instrumenten, levend, dartel, ongeremd en ongemeten.
Zoals de tijd van de seizoenen het leven van de mens beheerst.

Door de waas van grijze nevel tekent zich
al eeuwen een groene levende lijn die oever heet
en lotsverbonden grenswachter is en regulator
van het onberekenbare water. Drassigheid en droogte
in voor- of najaar krijgt hier zijn beslag.
Zo wordt lente en herfst ten strijd gedreven
in het vredig Hageland terwijl het water
naar de Dijle neigt, samenvloeit en er in verzinkt.

Stilte ontwaakt langs de boorden
van dit mijmerend water waarin
onvermoed leven krioelt en wriemelt.
Romantiek regeert het leven in dit water
in de lucht, in de bomen en in mijn gedachten.
Hoelang nog kan ik u begroeten, Watervliet?
Wanneer worden uw boorden kaden, wanneer
uw zoden vermoord en tot beton verwerkt?

Geruisloos zoals die stille vliet
kabbelt bijna ongemerkt mijn leven
zacht en toch gestadig voort.
Elke emotie draag ze met zich mee
en zwelt nog elke dag, van kommer aan.
In haar loop gulpt en spoelt ze leven mee
langs brede stroom, perst mijn levenslucht
uit brein en longen tot de dood mij in zijn
oceaan verzwelgt.

